

Operadelen af Den kulturelle rygsæk – præsenteret af operasanger Lise Bech Bendix

Introduktion til operaen: DET STØRSTE & det mindste

Præsentation af "DET STØRSTE & det mindste"

"DET STØRSTE & det mindste" er en opera for børn og voksne om *savn, identitet og venskab* mellem verdens største pattedyr Blåhvalen og verdens mindste pattedyr Flagermusen.

Kunstnerne bag:

Komponist: Povl Chr. Balslev (organist, komponist, underviser og foredragsholder)
Tekst: Lise Bech Bendix (operasanger, sangpædagog og sangkonsulent)
Ide: Povl Chr. Balslev og Lise Bech Bendix

Medvirkende:

- Blåhvalen - verdens største pattedyr - Horn: Susanne Skov
- Flagermusen - verdens mindste pattedyr - Fløjte: Eva Østergaard.
- Naturens ånd - fortæller - sopran: Lise Bech Bendix
- Klaver og lydeffekter fra keyboard: Povl Chr. Balslev

Fortællingen i operaen:

Naturens ånd er historiens fortæller, hun rejser rundt i naturen og hører hvordan det går hos alle dyrene. På sin rejse møder hun Blåhvalen og Flagermusen, som hver især drømmer om, at være præcis det modsatte af, hvad de er. Naturens ånd formidler deres historier til den anden, og derved ser de sig selv i et nyt lys, de ser nu - gennem den andens øjne - deres egne evner og egen skønhed udefra, og bliver opmærksomme på det skønne i mangfoldigheden og vigtigheden i at være den, man er.

Eksistentielle tematikker:

- Savn (alle kan savne noget, men ingen skal savne alt)
- Identitet (hvem er jeg, hvad er jeg i forhold til de andre, og er jeg god nok, som jeg er?)
- Venskab (også med nogle, som er anderledes end dig selv)

Naturvidenskabelige emner:

- Pattedyr (både generelt samt det største og det mindste)
- Sonar - kommunikation med lydbølger i luft og hav.

Bagom forestillingen og fortællingen

Spørgsmål brugt til at forstå historiens "personer" og hvad dramaturgien er født ud af:

- Står de ved hvem de er? Tror de på sig selv?
- Hvad forener dem? Hvad adskiller dem?
- Hvordan kan de kommunikere, hvorfor skal de kommunikere?
- Har de brug for hinandens hjælp? Forløses de i hinandens venskab?
- Ser de den andens kvaliteter og sine egne mangler, eller ser de egne kvaliteter og den andens mangler – eller noget helt tredje?
- Bliver de begge styrket i sidste ende?
- Hvad er konflikten/problematikken?
- Hvad er forløsningen?

Operaens sange:

- "Der var engang en Flagermus, der var engang en Hval"
- "Pattedyrs-arien"
- "Arien om savn"
- "Arien om Flagermusen"
- "Hvalens sang om særlighed, ærlighed og kærlighed"
- "Rejsen fra Hav til Luft"
- "Arien om Hvalen"
- "Flagermusens sang om særlighed, ærlighed og kærlighed"
- "Duetten om særlighed, ærlighed og kærlighed"

Introduktion til OPERA

Opera generelt:

- **Opera som genre:** En historie sat i musik – en musical uden forstærkning.
- **Operasangstemmen:** Den indbyggede mikrofon og sangerkroppen.
- **Stemmetyper og roller:** Sopran, alt, tenor, bas. Rollerne er taget fra de klassiske genrer; tragedien og komedien. Fx ligger Comedia dell'arte figurerne til grund for mange opera-persongallerier.
- **Livets store følelser:** *indadvendt (sorg/død)*, *aggressivt (vrede/hævn)*, *udadvendt (glæde/fryd)*, *hengiven (forelskelse/kærlighed)*.
- **Sangeksempler for sopran fra operaens hitkavalkade:**
 - *Indadvendt (sorg/død):* "Lascia ch'io pianga" (fra Händels opera Rinaldo), "When I am laid" (fra Purcells opera Dido og Aeneas), "Ach ich fühl's" (fra Mozarts opera Tryllefløjten).
 - *Aggressivt (vrede/hævn):* "Die Hölle rache" (fra Mozarts Tryllefløjten)
 - *Udadvendt (glæde/fryd):* "Juvel-arien" (fra Gounods Faust), "Je veux vivre" (fra Gounods Romeo og Julie)
 - *Hengiven (forelskelse/kærlighed):* "O mio babbino" (fra Puccinis opera Gianni Schicchi), "La chi darem la mano" (duet fra Mozarts Don Juan).

Oplæg til workshop i skolen: Lyt til en arie

Dine egne tanker (siddende stille):

- Hvad får musikken dig til at tænke på? Hvilke følelser og associationer?
- Hvad tror du sangen handler om (tal om dette inden, I har talt om handlingen og sproget)
- Hvilket sprog og hvilken historie er der i denne opera? Tal dette igennem og sammenlign med de umiddelbare kommentarer fra de første to punkter.

Bevægelse (gående rundt i lokalet):

- Hvordan får musikken dig til at bevæge dig? Hvordan er rytmen i musikken?
- Passer det sammen med de følelser du mærkede og med handlingen i operaens historie?

Udvidet workshop ved operaskolebesøg:

Skriv din egen operaarie-tekst - gruppeopgave to og to.

Tag ejerskab og bliv en del af operaens verden, ved at digte din egen operaarie-tekst ud fra de følelser musikken vakte i dig, samt de associationer du fik, da du lyttede til arien.

Hvis I har arbejdet med flere arier, så vælg den melodi du og din kammerat helst vil arbejde med og vær fri til at digte derudaf. Få hjælp fra operasangeren eller læreren til at få versfødderne til at passe, og måske endda få din tekst til at rime.

Slut af med at synge sangene for hinanden - alle prøver så godt de kan, og alle viser respekt for hinandens arbejde, og slutter af med at synge med. Operasangeren hjælper selvfølgelig!